

Luceafărul

Săptăminal editat de Uniunea Scriitorilor din Republica Socialistă România

DESTIN ÎNNOITOR

Se vor împlini, în curând, douăzeci de ani de la evenimentul cu maximă putere în destin, în tot ceea ce înseamnă azi munca și viața patriei, creația materială și spirituală a cărei puls atît de viguros și înnoitor se resimte practic în toate domeniile și sectoarele de activitate. Congresul al IX-lea al partidului. Scotic, pe drept cuvînt, un moment crucial, de însemnătate istorică în viața poporului, unul dintre acele incontestabile și definitorii acte ale unei hotărîtoare conștiințe de sine a partidului și națiunii, Congresul al IX-lea a avut menirea de a trezi și dezvolta în noi capacități creatoare nebanuite, propulsînd România în centrul unor preocupări economice și sociale care au făcut și fac din perioada străbătută una dintre cele mai complexe, mai dinamice și mai înfloritoare etape din întreaga noastră existență, acest fapt de esență morală în lumina căruia putem privi azi ansamblu, ca și sub particularitățile, sub datele și evidența întregului său specific, tot acest traseu istoric la capătul căruia lara se înfațesează sub semnul celei mai profunde și mai cuprinzătoare identități. Numim acest timp și acest spațiu distinct al istoriei Epoca Nicolae Ceaușescu și facem aceasta cu conștiință și mîndria care ne înfrumusețează toate mărețele noastre adevăruri despre muncă și viață, despre libertate, independență, progres și civilizație. Este aceasta și mîndria sentimentelor noastre celor mai puternice, este semnul de înaltă cinșire și omagiu cu care îl înconjurăm pe conducătorul nostru știind că în toți acești douăzeci de ani de cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost ales în fruntea partidului, în funcția supremă de secretar general, pe pămîntul românesc s-a înălțat o vastă operă de construcție economică și socială, cu prefaceri revoluționare în toate sferile activității, în industrie, agricultură, în știință, învățămînt și cultură, pe tărîmul democrației, pe tărîmul unei noi calități a muncii și vieții, al ridicării neîntrerupte a nivelului de trai material și spiritual.

Configurația acestei epoci de glorioasă împlinire este indisolubil legată de numele și activitatea secretarului general al partidului, cititorului României socialiste moderne. Înaltul său exemplu revoluționar patriotic, întreaga sa operă demersurilor sale care îmbrățișează deopotrivă prezentul și viitorul, au făcut și fac, într-o impresionantă simbioză, legătura cu trecutul înaintat, cu lupta și munca eroică a poporului pentru afirmarea drepturilor și libertăților sale fundamentale și se înscriu ca un capitol glorios, de cea mai largă cuprindere și semnificație în istoria permanenței și solidarității noastre deveniri. Cultura și arta au cunoscut în acești ani o înflorire și un impuls care au ridicat actul de creație la dimensiuni noi, deschizînd căi vii către public în strin-

să relație cu mostenirea și exemplul înaintașilor, cu datoria patriotică, înălțătoare de a sluji țării și poporului, de a se însuși forma înaltă și importantă a conștiinței și a da o dimensiune și o perspectivă nouă epocii construcției socialiste. A trăi și a scrie pentru popor, a trăi și a scrie în mijlocul poporului, a-ți împărtăși soarta în sensul unei durate care parcurge de fapt întreaga istorie, spațiul întregii noastre existențe, de la începuturi și pînă azi, în concordanță cu viitorul, cu procesul amplu și continuu de edificare în spiritul celor mai înaintate idealuri — iată îndemnul și orientarea care alcătuiesc de fapt mobilul de natură patriotică, revoluționară, al oricărui act de cultură prin care s-a definit și dobîndeste suportul tot mai distinct al realității însăși ideea de cultură și artă, întregul nostru patrimoniu care se îmbogățește neîntrerupt. Spiritualitatea acestei epoci se află astfel în directă legătură cu dinamica vieții politice și sociale a țării, cu tot ceea ce se gîndește și făurește azi, din perspectiva și pe coordonatele unei întregi epoci.

destinul umanității, soluționarea marilor probleme ale lumii contemporane, făurirea unei lumi mai drepte și mai bune pe planeta noastră au găsit și găsesc în acești ani care marchează strălucit istoria patriei un suport și un sprijin de o indiscutabilă valoare teoretică și practică. Inițiativa și demersurile internaționale ale președintelui țării constituie de mult un apel direct la cauza umanității, a păcii și înțelegerii, a colaborării, a respectului independenței și suveranității popoarelor. România se bucură de aceea de unanimitate și pretuire pentru politica externă a partidului și statului, politica la cărui strălucit și consecvent promotor este tovarășul Nicolae Ceaușescu. Opera de făurire a păcii și înțelegerii poartă în mod vădit și pecetea personalității, a gândirii și activității secretarului general al partidului nostru iar de aceasta se leagă însăși condiția prezentului și a viitorului omenirii, se leagă însăși condiția progresului și civilizației, a umanității. Noul demers care este apelul pentru pace adresaș țării și popoarelor lumii, reconfirmă o înaltă vocație și grijă, un mod viu, deosebit de activ în care a fost și este înțeleasă realitatea lumii în toată dinamică și complexitate, făcînd din dezideratul păcii, al edificării și statorniciei acesteia o problemă de fond a contemporaneității și singura în măsură să conducă la salvarea civilizației. Încă o dată, prin toate acestea, ca și prin ansamblul altor preocupări și acțiuni asemănătoare, se confirmă spiritul și orientările celei de-al IX-lea

Luceafărul

Continuare în pag. a 7-a

Mateiu Caragiale și esența Bucureștilui de Edgar Papu

Caragiale a prilejuit Maestrului Doru Popovici — acest izvor de inițiative nobile și elevate — organizarea unei serate culturale la Muzeul literaturii în ziua de 18 martie. Plecînd de la autorul Craiilor, frumoasa manifestare s-a extins asupra unui întreg București vechi, privit în ipostaza sa muzicală și literară. Se pare că spiritul marelui pătruns temeinic nota de permanență a Capitalei noastre. Am dori tocmai în acest sens să ne asterem și noi câteva reflecții. Trebuie să spunem de la început că este vorba de o cetate cu trăsături extrem de personale. Contrar altor orașe și mai ales altor capitale, Bucureștii nu este ci devine. Și aceasta nu de ieri, de alaltăieri, ci de sute de

ani, poate chiar dintr-un trecut secol-milenar, de cînd se află amintit, documentar. Starea permanentă a orașului nostru nu este finia, ci devenirea. Orașul s-a văzut todeauna desfundat și imbrăcat în schele de zădăric, fapt amintit în 1933 și de Camil Petrescu în «Patulul Procuș». Putem, însă, realiza cit de amplu a fost acest fenomen după grozăvicul cutremur din 1802, apoi după marelui incendiu din 1847, care a secerat două treimi din dorii tocmali în acest sens să ne asterem și noi câteva reflecții. Trebuie să spunem de la început că este vorba de o cetate cu trăsături extrem de personale. Contrar altor orașe și mai ales altor capitale, Bucureștii nu este ci devine. Și aceasta nu de ieri, de alaltăieri, ci de sute de

Continuare în pag. a 7-a

Ilustrație de Sabin Ștefanuță

APEL ROMÂNESC LA PACE ȘI RATIONE

Argumentele păcii

mîndru de trecutul său istoric văzut de Luceafărul poeziei românești ca un reazem trainic pentru glorioasa evoluție în timp — asumîndu-și cu încredință prezentul și scrutîndu-și cu luciditate viitorul, poporul nostru trăiește, la dimensiunea celor 22 de milioane de componenți ai săi, un moment de înaltă și pînduitoare conștiință politică-cetățenească. Este marele, glorios moment al dilemei shakespeariene „A fi sau a nu fi” extinsă la scară planetară, al supremei opțiuni pentru integritatea ființei umane, a națiunii, a existenței în sensuri sau superior de „ființare”. Căci, fortificat de politica înțeleaptă a partidului și statului nostru, de salutarele inițiative întreprinse de tovarășul Nicolae Ceaușescu pe plan internațional, solidar pe vedea cu „rîul, ramul”, dar și cu zestrea de frumusețe naturale și spirituale ale omenirii, poporul român își ridică încă o dată cu tărie, prin vibrantul Apel adresat tuturor popoarelor lumii, glasul pentru apărarea luminii, a splendorilor Terrei, a vieții, a păcii mondiale.

Campania de luptă pentru pace a poporului nostru este, de fapt, campania întregii umanități, a tuturor oamenilor de bună credință de pe întreg cuprînsul pămîntului. De aici, de pe străbunul spațiu mioritic în care a răsănit, prin pana lui Eminescu, magistralul răspuns de „bună pace” al înțeleptului Mirecea Voievod, din plaiurile „mîmuni” de pe Argeș în jos, ale Colonei fără sfîrșit, ale Păsării Măiestre, ale Rapsodiei Române și „mirabelei semințe”, se înalță tot mai puternică, tot mai autoritară voința de lîună și construcție pașnică a națiunii noastre, în întîmă împletire cu aspirația arzătoare a celorlalte popoare. Un NUI cu simbolul virf „Omul” al Carpaților noștri, cit toate piscurile munților lumii — iată replica cea mai hotărîită dată aberantei curse a înarmărilor, acțiunilor de instalare în Europa ori în alte zone ale lumii a armelor semănătoare de moarte și urgie.

Mobilizatorul Apel exprimat de poporul nostru reprezintă în chip firesc o însumare a glasurilor și dorințelor ficeilor și filior milenarului pămînt românesc, o coplesitoare dovadă a conștiinței treze, a înaltei datorii față de prezentul și viitorul patriei, față de destinele întregii omeniri. Prin această solemnă Chemare, poporul român, alături de alte popoare, cere să se acționeze cu fermitate acum, pînă cînd nu este prea tîrziu, pentru a se asigura dreptul fundamental al oamenilor — dreptul la pace, la viață, la libertate, la construcție sub cerul înalt

Ion Segăreanu

Continuare în pag. a 6-a

Copil

**Bucuria mugurelui e să se facă frunză
Bucuria florei e să ajungă fruct
Bucuria norului alb este ploaia
Bucuria mea, să te am.
Bucuria visului — să se-mplinească
Bucuria gîndului — să zboare**

necontenit
puf de pădăie, mireasma
de levănțică,
iasomiile, socul și rozmarinul
o, cununa de amintiri a copilăriei.

**Și-n minușele tale agășindu-se
și-n privirea cea începîndă
și-n risul curat
atîta covîrșitoare putere
cit nici n-am visat.**

Cleopatra Lorințiu

Numai pace să fie!

ați observat? Copiii din cartierul dumneavoastră nu se mai joacă „de-a războiul”. Copiii din toată lumea învăț să-și populeze lumea cu poveștile izvorite de gîndirea și simțirea popoarelor lor, cu poveștile fraților Grimm, povești în care cei morți — eroici sau nu — revin pentru a lua de la capăt isprăvi care mai de care mai năstrușnice. Copiii cred în viață, în tinerete fără bătrînețe și viață fără de moarte, ei cred în apa vie.

Ați observat? Copiii au vocația construcției, ei sînt creatori. Cu o întorsătură de idee schimbă însuși cursul poveștilor, schimbă un destin tragic cu unul optimist. Ei acordă încredere zîmbetului, bucuriei, echilibrului.

Ascultam într-o zi dialogul dintre două fetițe. Erau blonde și serioase și aveau ochii al-

Pace pentru planeta albastră

nu există creator de cultură și de civilizație care, avînd conștiința deplină a menirii lui în lumea contemporană să nu știe că înainte de toate, pentru aceasta este nevoie de pace, că pacea este su-

și-n minulele tale agășindu-se și-n privirea cea începîndă și-n risul curat atîta covîrșitoare putere cit nici n-am visat.

Cleopatra Lorințiu

Numai pace să fie!

baștri. Se sfîștiau în legătură cu creșterea copiilor (păpușilor). „A mea este foarte cuminț, învăță cîntec, poezii, știe toate jocurile, mă ajută în gospodărie. Dar, nu știu, dragă, de ce este așa timidă. Cînd avem musafiri și o rog să spună ce știe, nu scoate un cuvînt”. Al meu construiește toată ziua. Dacă l-aș lăsa ar face toată ziua castele, mașini, avioane, rachete. Vrea să se facă aviator. Vrea să vadă pămîntul de sus. Cînd vrei și cînd nu vrei, el povestește despre ziua cînd va zbura printre stele. Și prietenii lui vor să zboare.” Einsteines că în tot timpul dialogului asigurau cu liniște și siguranță maternă frumoasa înfățișare a „odraslelor”

Mioara Vergu

Continuare în pag. a 2-a

SUB SEMNUL CONGRESULUI AL IX-LEA

Revoluția — o realitate autobiografică

Literatură și spirit revoluționar

Într-unul din strălucitele sale articole tipărite chiar pe pagina întâi a revistei „Luceafărul” în toamna anului 1970, Marin Preda făcea o afirmație memorabilă: „Menirea poetilor”, spunea marele scriitor, „este să atragă atenția oamenilor asupra lucrurilor frumoase și să-i smulgă din grîșile și obsesiei lor prea de tot terestre. Într-adevăr, contemplarea ne face să descoperim în noi înșine eternitatea”. Fără să cutrez a afirma că îmi scriu în tocul scriind de niara filosofică, voi încerca, și eu, să-mi înalț gîndirea spre înaltul unde ea se desprinde de realitatea imediată să „meditez” deci la cîteva probleme ale literaturii de astăzi, pentru a adînci rostul ei, înscris în clar titlul acestei rubrici: adică, spiritul revoluționar.

Că poate fi „revoluționar” în literatură? În ce măsură permanenta „miscare” spre înainte, nemulțumirea de sine a scriitorului și lupta cu inerția pot determina, în mod fertil, în planul creației literare — o revoluție?

Gîndit mereu prin personaje ori teme, romanul a oscilat mereu între „psihologie” și „epic” fără a pierde totuși din vedere vreedată că ori cum ar fi, tema esențială a artei este omul. Pot fi temele revoluționare în sine? Nu cred. Faptul că vorbim despre un șantier plasat la două metri înălțime nu conferă doar prin simpla nămie și... altitudinea estetică. Omul de ingenioasă, temela, termîna prin a repeta combinații tipice de întîmplări de viață pe care o cercetare matematică de computer le-ar reduce la cîteva stocuri de variante posibile. Or, e sigur că nu numărul faptelor continute într-o carte declanșează acea transformare spirituală de care literatura — cînd e foarte bună — o naște și pe care estetica — cînd o sesizează

— o numește factor ideologic mobilizator. Au atunci eroii, personajele literare, calitatea de programatori revoluționari? Descriind doar, personajele biografice exemplare, închinîndu-se unor cauze mărețe și drepte, modele umane de sacrificiu și abnegație patriotică — determinîndu-se astfel impuls care să imprime romanului, prozei scurte sau textului dramaturgic — spiritul revoluționar?

Îmi dau din nou curaj să nu cred. Nu cred că literatura trebuie să însemne o copie după realitate. Dimpotrivă: deschizînd ferestre neastentate spre lume, ea trebuie să sfîșie vîlul aparentelor uniformizatoare dinamitînd o realitate „stîtută”, casnică, chiar apăsătoare și inexprisivă, provocînd o viațuie atît de nouă și incitantă încît înseși raționamentele care par să ne guverneze existența să se clatine, în fata noilor întesului, din temelii.

Fiecare epocă aduce cu sine o interpretare radicală a omului. O radiografiere a lui din punct de vedere al contextului social. Fiecare epocă este de fapt această interpretare. Modul „socialist” de interpretare a omului, modul epocii pe care o trăim și parcurgem a lansat una din cele mai îndrăznețe formule, rostite de către chiar președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, o „normă” a vieții de partid și de stat: omul multilateral dezvoltat, un „homo sapiens” a căru

conduită morală să fie guvernată nu doar de necesitate ci, mai presus decît toate, de o sinceră aspirație către calitate, de un gînd înalt cultural.

Ce înseamnă asadar în acest context a fi revoluționar în literatură, a scrie opere care să împlinească aceste profunde și nobile aspirații omenești? Nu cred să existe mai multe răspunsuri decît obligatia scriitorului de a-și asuma destinul patriei sale, de a-și pune de-odată cu epoca marile întrebări ale epocii, să de-a răspunde deodată cu oamenii, implicîndu-se adînc în destinul lor omenesc. Putem fi siguri că orice carte lipsită de intenții transcendentale fie ele politice, sociale, ori ideologice, este un lucru mort. După cum numai implicîndu-ne profund afectiv în aceste probleme, putem spera la acordul cititorilor noastre și stima lor... Literatura ne interesează doar în măsura în care scriitorii ne obligă să ne confruntăm prin cărtile lor cu propriul nostru destin. Acolo e „revoluția”. În adîncuri. Marile filioane de la suprafața literaturii, deschise ori cărăuiri efort laborios sau epuizat. Rămîn însă filioanele secrete, dificilele explorații în adîncuri, acolo unde se află mobilul aspirației omenești, necesită speranță pe care o purtăm fiecare din noi în formă alchimică a fapturii, asistentînd momentul prielnic cînd Calea, Timpu-l său devină și Drumul nostru.

Această misiune de a sintetiza o spiritualitate este cea mai înaltă considerare a destinului literar. Totul ne duce către acest făgus. Nu în invenția de acțiuni și eroi ci în descoperirea de comuniuni sufletești solidarizînd între cei ce scriu și cei ce cred în literatură, vîd viitorul cel mai fecund al „spiritului revoluționar”.

Nicolae Velea

Horvath Dezideriu

Poeme de Lucian avramescu

Un poem despre ninsoare

n-am mai scris de mii de secolii
un poem despre ninsoare
iată-n nopți halucinate
cad ninsoari în legănare

ninge parcă-n disperare
îți simt miinile mai reci
să uităm că sintem fiii
secolului douăzeci

să o luăm de la-nceputuri
ca-ntr-un alfabet blajin
sărind paragraful biblic
despre Abel și Cain

doamne și-a rupt podeaua
de sub tălpi și căzi pe noi
cazi mult mai ușor ca moartea
și ești alb și-n palmă sloi

șed și stăm și-ăș sta o viață
ca o stană în zăpadă
cerne-o pururi, în neștre
las-o pină-n veac să cadă

să stagneze trenul clipei
și pământul tot în ger
fa-n-a Pompei sub lava
alb-vulcanicului cer

și ne lasă astfel doamne
vreun mileniu și ceva
pină noi, de cei ce sintem
aprig ne vom dezvăța.

Morfina stelelor căzătoare

in seara asta mă dor ochii de singurătate
in fata mea, muntele se întinde
ca un pacient
primind morfina stelelor căzătoare,
in seara asta
bolnav de vedenii
car brazii izoleți anul lingă altul
car pietrele izolate unele lingă altele
car cuvintele noastre
unele lingă altele
in intimpinarea marelui taifun care va veni.

Către sublim, călătoresc pe jos

un rumeguș de sentimente vane
mi-ai strecat în sine bănuind
că viața mea-și extrage din bidoaie
benzina îndrăcituții colind

cînd eu, de fapt, fără portar la scară
și fără majordom la sentiment
pulsez ca singele sub a brătară
setos de viață ca un regiment

îndrăgostit de drăcării divine
și de sublime reverii în iad
cu pătrunjelul gleznelor virgine
imi fac sista și ca-n vis recad

măninc azur și beau petrol din stele
pun piedică națotei la via
și cînd mă vir prea tare în belele
mă-ntrorc slujbaş, secerător de griu

aceasta mi-e naveta pauperă
către sublim călătoresc pe jos
ducind în sac o sinceră himeră
și-n piept un suflet blind-năbădăios.

Bilet de voie

știu tot, știu tot
aceste incepturi, aceste sfîrșituri
acostările-n port și semnalul plecării marelui
feribot
pe masa mea de operație, ca o bolnavă
seara-și scoate desușurile cu mina ei gravă
eu știu tot ce-ți rezervă
părul brun, părul verde sau părul bălăi
știu suspinul prelung, ca al locomotivei în
noapte

și știu deraierea nemotivate
erupția sfîrșitului de săptămîină
explozia și tipătul cifrei șapte,
știu zorii cum cad
peste un somn nesigur
ca o chitară dezacordată
știu umărul tremurător de fostă fată
știu, știu, nu mă întrebăți
cum ninge-n catedrale cu îngeri vîrgați
cum zăbrele iluziei de libertate
defilează prin custiile zoologice ale marilor
grădini suspendate,

știu cum se moare uneori
de starea gripală a unui sir de cocori
paharul de Cinzano adus din camera de
vis-à-vis
și nesul frecat de-o jună de la Paris
știu tot,
aceste incepturi, aceste sfîrșituri care
seamănă perfect
cauza fără efect
cînd ne căutăm de noi insine prin buzunare
ca de-un mărutiș, ca de un bon de parcare
știu adeseori și ce nu-mi place să știu
că toți ne-nselăm, că-n aorte-i pustiu
și că viața-i o menajerie în care
biruie pantera cea mare.

Inima mea gânditoare

eu, priponit de ingerul speranței
gladiator al fiacărui vis
cer tot ce maica-n pîntec mi-a promis
depun această plîngere instanței

eu care-am stat cumințe-n minerale
pulăvărul norocului
sarea ființei mele n-a cîrînit
și n-am cerut să fiu și n-am voî
bilet de-aces în lumile totale

cer ostăzi de la zei despăgubire
și de la nori și de la iarbă cer
vreau înapoi al trupului meu fier
opa și cuprul, aurul subțire

prin foc ? potîiti ; prin alchimii ? accept
voi distilată inima-mi din piept
să rețopim în minerale clore
inima mea, inima mea gânditoare.

Fișă de sănătate pentru un bătrîn actor

sint totuși un optimist
eu care îmbrac întodeauna pe dos
pulăvărul norocului
girafo mea de la butonieră este veritabilă
iar colții de ier
cu care-mi curăț zilnic camera ginivilor
n-au muscat niciodată pe nimeni ;
sint sensibil la orice nu nedreptățește
sufletul

și explodez doar atunci cînd îngîmfarea
își scoate prea mult pieptul în față
și scande în poarta casei lui, uită,
nu-i adevărat, au zis unii,
măninci prăjituri din tara Ingerilor
iar singele tău colindă fier

budoarele fecioarelor Imperiale
te dai cu parfum din grădina divină
iar perna și-e umplută
cu iepuri de Angora bine dresați...

este adevărat, cu miți exepții însă -
am jucat odată, pe scenă,
rolul de musafir al Ingerilor
și atunci am înghițit macheta de ghips
a unor prăjituri asortate
macheta pe care-am înapoiat-o după
reprezentăție

cu pretul unor mari incituri ;
fecioarele
jucău și ele, e drept, acest rol
cit își puteau aminti de bine
încercînd să-și impresioneze soții, copiii și
nepoții

afloți în sală ;
la fel stau lucrurile cu parfumul divin
iar iepurii de Angora
erau pisici sălbatice pe care ingrijitorii
menajeriei

le ascundeau noaptea în perna mea
ștîindu-mi
mîla răbdătoare pentru animalele comivere...
Iată cîte lucruri adevărate
se pot spune
despre un actor
al cărui nume n-a ieșit încă la pensie.

Trista mea efemeridă

tu, mic crenel în amintire
tu trista mea efemeridă
închisă palid în trecut
ca fluturile-n crisalidă

cum să ridic pleoapa care
mi te acoperă de ru
și cum să trec un rit de patimii
cînd mi-este interzis să-not

azi cum strig peste coline
cu un rit în catedrală
eu cel rămas pe dinlăuntru
cu pielea sufletului goală

bat gol și gol, bat ca un clopot
ce nu mai ține sîrbătoare
și sună doar în postului mare
sub turia unui cîrd de ciori

tu nu m-auzi, azi tu oare
în muniții cu vechi ninsoari
arșele-mi buze rugătoare
chemîndu-te de-alte ori
și ochii mei meru doritori
de pază stînd la trecători

„Bătrînețea vă amenință, neim-
păcarea bătrînețea, care nu dă nimic
înapoi din ceea ce a luat!”

N. GOGOL : „Suflete moarte”

Pe un cablu care lega virful unui ploș
de un par de telegraf, bătrînul Monți
încerca să meargă, trăgînd după el
un cai costeliv, istovit de foame. Își
păstrau echilibrul puțin, doar cîțiva pași, într-un
mod foarte ciudat. Cînd ajungeau deasupra drum-
mului acoperit de o pulbere groasă, se prăbu-
șeau, animalul într-o parte și stăpînul în cea-
laltă. Locul în care cădeau, de fiecare dată
aceleși, devenise o bălă de sînge și noroi roșu.
Deși păreau morți, după cîteva clipe de semis-
care, își reveneau încet-încet, ca dint-un somn
greu : bătrînul se ridică, mai întil în genunchi,
apoi în picioare, clătîindu-se ; calul la fel ; se
scuturau de sînge, se priveau în tăcere, apoi
plecau rezemîndu-se unul de altul, ca să apară
din nou, pe frînghiia acea de metal...

Bătrînul învățator se trezi. Întinse mina spre
comutatorul de lîngă noptieră și aprinse becul
care spînzura de un cordon deasupra capului
său, cam la un metru înălțime.

De trei ani, de cînd acceptase să se mute la
București, la una din fetele sale, devenise
prizonierul unor vise grotesci din care se trezea
buimac, uneori rîcnînd, în plină noapte, și apoi
nu mai putea dormi... Încerca să citească dar
nu izbutea, fiindcă ochii îi dureau și-l lacrimau
puleric ; sîngea lumina amăgîndu-se cu ideea
că va adormi din nou ; se răsușea pe o parte
și pe alta pînă cînd geamul se albea ca un
cearșaf și începea să se lumineze. Atunci se
ridica aproape extenuat și toată ziua era moro-
cînos... Din starea aceasta nu mai putea ieși
decît dacă se întorcea la țară, în satul în care
se născuse și trăise pînă în se întimplase acci-
dentul acela stupid ; alunecase într-o iarnă, își
fracturase piciorul, după care a trebuit să stea
mai multe luni în spital ca să iasă de acolo
în crije și pînă la urmă să multumească nu
gînu lui că poate să meargă în baston...

Pînă în Bucu nu putea să ajungă decît cu
un tren pe care trebuia să-l schimbe într-o gară
îndepărtată cu unul mai mic, niste motoare, care
să mai meargă apoi cîteva stății și să fie lăsat
în cîmp, cîci pînă în sat mai avea de mers
pe jos încă vreo patru kilometri. Cînd vremea
era bună și drumul uscat, își țira încoace piciorul
bolnav propîndu-l în baston, sîntîcînd, pînă
ajungea în curtea lui largă și primitoare în
care, parcă, îl creștea arpi. Toamna însă, cînd
vremea se schimba, trebuia să aștepte ore în
șir pînă în se trimitea vreo sareț, sau pînă se
lăsa vreo ocazie. Atunci bătrînul Monți se sim-
țea trist, demădădui și părăsit de toți.

De îndată ce ajungea în poarta casei lui, uită,
uita totul : necazurile drumului, plictisul aștep-
tărilor, durerea piciorului subred, totul, totul,
pînă și visele stupide care-l torturau acolo la
București și în cămăruța aceea spînzurată la al
nu știu cîtelea eta...

— Stano ! hei, Gico !, unde sinteiți, mă, unde
ați intrat că nu vă găsec ?
— Apă, subțire și uscată, Stana, cu fata ei
mică, înfășurată într-o basma neagră.

— Da, domnu', da, uite că sint aici, ați venit ?
— Unde sint gălînie, că nu le văd ? Mai tră-
lesc ? Aia albă ce mai face ? S-a făcut bine ?
— Ai dat cu var în cotet ?

— Da, domnu', da, am făcut cum ați zis
matel !
— Păi varul... ce e cu varul acela de pe jos,
de lîngă nuc ? Cine l-a risipit ?
— Femeia îl ascultă cu minile înfipte în sin, pe
sub flanelă.

Bătrînul se duce și se întoarce, intră în casă,
își lăse, trîntite ușa cotetului, bolborosește
ceva ; poate numără gălînie !

Deuă imagini din expoziția „Marin Preda în fotografie” deschisă la Academia
„Ștefan Gheorghiu”, de artistul fotograf Vasile Blendea

Astăzi, bătrînul învățator Alexandru Monți a
fost așteptat la gară cu mașina de Iacobi, un
coleg de la școala din sat, mult mai tînăr, că-
ruia i-a telefonat cu cîteva zile mai înainte să
vină să-l ia.

E toamnă. De sub ceața care se ridică, soarele
de frîg luminoș, gardurile, pomii și casele par
foarte curate și curpinse de o veselie nedefinită.

Automobilul înghite repede drumul dintre
gară și sat, zgîlțit de gropi și maidane. Înclinînd-
u-se de o parte și de alta a șanțurilor lui,
înundate de pietriș și pulbere, ca să poasească,
în numai cîteva minute, în dreptul porților mas-
sive, înclinate spre exterior, închîpînd, parcă,
urtașele coperte ale unei cărți ce amenință să
se prăbusească peste podișca desfundată.

Împovărat de melancolie, cu ochii umezi, bă-
trînul se pregătește să coboare din mașină ușor
încrunțat, dar multumit ; deși adus de șapte,
pare încă destul de înalt în pardesul lui pen-
siv și demodat. Si-a adunat cu grijă puterile,
a prins bastonul și, împingîndu-l cu virful înainte
peste pragul portierei, l-a propit în pămînt,
apoi și-a potrivit bine picioarele, pe rînd, mai
întil cel sîntos, adică sîngul, și numai după
aceea, pe cel bolnav, pe care, cîntîndu-l din
ochi, s-a asigurat că nu-i va pierinți nici un
nezac.

După ce s-a convins că totul merge bine, s-a
destins cu o vigoare nebanuită și a pornit spre
poarta cea mică, deschisă numai pe jumătate
și întepenită în iarbă. Se opește pentru un mo-
ment în fata ei, o măsură din priviri, apucă
mînerul clanței ruginite, încearcă zăvorul, zgîl-
ție, trage, împinge cu umărul, bombăne ceva
și, indecis, pășește în curte aprîjîndu-se dis-
cret în baston. Îl urmează Iacobi care, alături,
tăcut, împrăștie cu pantofii stralul gros de
frunze uscate de pe drumul care duce spre gră-

Stano și Iacobi

anghel gădea

dină. Frunzele sună moale, catifelat, ca spuma
mării pe plajă ; pe nesimțite, picioarele celor
doi bărbați au intrat, subit, într-un ritm plă-
cut, atrase parcă de sunetul acela incitant și
misterios al folior căzute din beșug cu puțin
ore înaintea sosirii lor aici. Cele mai multe sint
frunze de arțar, ușoare, ca niște colibri, pre-
sate parcă în cine știe ce carte nevăzută, pră-
șuite de brumă, dar și frunze de castan, roșii,
galbene, ruginite, verzi... Îndoite de frig și de
frunzele desprinse din crengi peste noapte, ier-
burii înalte dantelează lumina care vine de din-
colo de gardul putred, cu scînduri spînzurînd
în cîte un cui, miscate de zborul speriat al vră-
biilor. Goluri mari dezvăluite petice de cer fu-
muriu, înclinate peste ogoarele pustii, care curg
ca o apă neagră pe lîngă cîmîrul satului.

— Aici, nu știu de ce, mă schimb cu totul,
spune el, rupînd tăcerea și bucurîndu-se ca
un copil ; nu mă mai recunosc, îmi recapăt pu-
terile, parcă sint alt om, și de aceea plec mereu
din București, ca să apuc... Să vrea să
mă înțelegi, Iacobi, prietenul meu vechi...

— Și bătrînul face înconjurul casei celei mar-
se, uită, cercetează cu privirea, ciocane pomii cu
bastonul ca și cum ar voi să vadă dacă nu cum-
va s-au clintit de la locul lor, se întoarce, dis-
pare după un colț, ca să apară ca din pămînt
de după un pom, strigă, cheamă femeia din
curte — o veștoară bătrînă care are grijă de
casă de cînd el s-a mutat la București.

— Stano !, hei, Gico !, unde sinteiți, mă, unde
ați intrat că nu vă găsec ?
— Apă, subțire și uscată, Stana, cu fata ei
mică, înfășurată într-o basma neagră.

— Da, domnu', da, uite că sint aici, ați venit ?
— Unde sint gălînie, că nu le văd ? Mai tră-
lesc ? Aia albă ce mai face ? S-a făcut bine ?
— Ai dat cu var în cotet ?

— Da, domnu', da, am făcut cum ați zis
matel !
— Păi varul... ce e cu varul acela de pe jos,
de lîngă nuc ? Cine l-a risipit ?
— Femeia îl ascultă cu minile înfipte în sin, pe
sub flanelă.

Bătrînul se duce și se întoarce, intră în casă,
își lăse, trîntite ușa cotetului, bolborosește
ceva ; poate numără gălînie !

— Stano ! Stano !, strigă din nou, unde sint
oaze ? Gălînie asta are dormit mereu, n-au
mai ouat și ele ?

— Da, domnu', da, le-am pus în coșniță,
su' pat, că nu le-oi fi mîncat eu, domnu' !...

Se întoarce din nou în casă și apare în prag
trînd în mîna două culte vechi, de bucatărie.

— Da' cutițele astea cine dracu le-a tocit așa,
Stano ? întrebă el cu o indignare ascunsă.

— Ooo, domnu', o, că nu le-oi fi tocit eu,
domnu', că sint vechi, de cînd cu răposata, și
mai tai și dumnevoastră cu ele — se încrunță
femeia și plecă și ea bombîndu-se cu mina la
gură.

Casa, așezată în mijlocul țîntii între castani
și nucii uriași, e veche, dar solidă, cu streșini
largi, ca niște arpi mari de avion, cu uși grele,
cu obloane exterioare și clanțe forjate. În față,
șilpii de lemn, sculptați în stil gorjenesc, abia
se mai văd de sub frunzele de iedără.

— Privește !, Iacobi, se adresa el prietenu-
lui, privește și te întreastești și tu ! !-aduc
aminte versul lui Goga ? : „Ce s-a ales din
casa asta, vecine Neculai al Popii ?”. Pe mine
mă obsedează de cite ori vin aici... Și cite au
mai fost, tu nu știi, băiete, toate au intrat în
pămînt, nu se mai văd... magazia, pătutul, gra-
dii, haznalele pentru borhotul de fructe, pompa
mecanică din fața casei... Un nebun, asta am
fost, un nebun care și-a risipit banii și n-a știut
să se distreze nici măcar o clipă.

Răul cel mai mare pentru bătrînul Monți e că
a rămas singur, că soția i-a lovit mai rău cînd
nu se aștepta, că viața i-a murit de cîteva ani
și el s-a îmbolnăvit și a trebuit să părăsească
totul și să plece la București.

Deși se apropie de 80 de ani, destulul i se
pare înglat. Știe că moartea a început să-i dea

tricoale, că nu mai e nimic de făcut, dar ar voi
să trăiască din nou, să ia totul de la început,
fiindcă viața pretinde el, nu i-a dăruit pînă
acum mai nimic. În vocea lui răsună parcă o
tingurire, provocată de regretul că a trăit totuși
prea puțin, că la el n-a avut timp să se gin-
dească niciodată, că n-a realizat nimic, că pleacă
jefuit de zile și nedreptățit ; nu blestemă și
nu acuză pe nimeni. Tingurirea lui discretă de-
vine un fel de implorare a vieții pe care o
trăiește încă frenetic.

— Lîngă tine — și spune el lui Iacobi — mă
sint tînăr, tu ai mersul de flăcău și piciorul
meu parcă nu mai are nevoie de baston, și-apoi,
nu mă mai gîndesc la mine, la vîrstă mea, la
ceea ce ar putea să fie mîine... Vezi ? cîmîrul
e dincolo de gardul acela, privește crucile de
o viață întreagă și toți morții, cîți au poșosit
aici, au trecut pe la poarta mea. Vreau să
zîmbesc și de moarte nu mi-a fost frică niciodată,
poate unde n-am avut nici timp să mă gîndesc
la ea, că eu am muncit mereu, de cînd mă știu,
și acasă și la școală, m-am pregătit să fiu fe-
ricit pentru cînd le voi termina pe toate, dar
nu prea a fost așa...

— Și bătrînul își descărcă din nou sufletul ; pînă
să se mute acolo, la fica lui la București, nu
cunoștea unii sau nu și-l imaginașea așa de
insuportabil. Toți cei din jur, fica, gîmerole,
nepoții, îl fericeau, scăpase de grijii și de no-
roaie, de școala și de inspectori, de tot soiul de
recensămînte și de ședințe. Ce mai voia ? Era
pensionar, fără grijii, fără necazuri, banii îi
erau aduși acasă, postasul îl număra pe colțul
mesei...

Cînd bătrînul învățator se întorcea în sat,
sufletul parcă i se primenea ; melancolia, triste-
țea, neliniștea, dispăreau. Chiar moartea, pe
care și-o închipuia așteptînd moribonda pe gard,
nu se arăta. Se scula, lua prosoapul și să-
nușii, îmbrăcat numai în pijama, ieșea în
curte, scoate apă rece și se spală la țevă, n-o
mai pune în lighean ; apa lăcnea în pumni,
soarele îl încălzea umerii și el nu se mai sim-
țea părăsit. Bătrînețea i se părea un vis...

După ce încuie și descuie de mai multe ori,
dă cu ce împinse în umărul în toate ușile și
mai dădu ocol casei încă o dată, ca să se con-
vingă că toate sint la locul lor, îl ceru lui
Iacobi să-l ducă în sat.

— Am niște întîlniri... trebuie să-mi văd
niște prieteni — zice el, și-i face semn să por-
nească mașina.

Mașina se pune în mișcare, părăsește curtea
și ajunge în uliță. Bătrînul pune mina pe ge-
nunchiul lui Iacobi și-i face semn să oprească.

— Stano !, strigă, unde ești Stano !, de ce te
faci că n-auzi ?
Iacobi coboară, fiindcă Stana a intrat de mult
în casă și nu mai poate auzi. O caută, o
strigă pe femeie, și aceasta apare de dincolo
din bucatărie. Îi spune că domnu' Sandu ar
vrea...

— Lasă, că știu eu, domnu', așa face mereu
cînd pleacă ; merge pînă la poartă și se întoarce,
mă strigă și nu mă poate auzi. O caută, o
strigă pe femeie, și aceasta apare de dincolo
din bucatărie. Îi spune că domnu' Sandu ar
vrea...

— Lasă, că știu eu, domnu', așa face mereu
cînd pleacă ; merge pînă la poartă și se întoarce,
mă strigă și nu mă poate auzi. O caută, o
strigă pe femeie, și aceasta apare de dincolo
din bucatărie. Îi spune că domnu' Sandu ar
vrea...

— Lasă, că știu eu, domnu', așa face mereu
cînd pleacă ; merge pînă la poartă și se întoarce,
mă strigă și nu mă poate auzi. O caută, o
strigă pe femeie, și aceasta apare de dincolo
din bucatărie. Îi spune că domnu' Sandu ar
vrea...

— Lasă, că știu eu, domnu', așa face mereu
cînd pleacă ; merge pînă la poartă și se întoarce,
mă strigă și nu mă poate auzi. O caută, o
strigă pe femeie, și aceasta apare de dincolo
din bucatărie. Îi spune că domnu' Sandu ar
vrea...

— Lasă, că știu eu, domnu', așa face mereu
cînd pleacă ; merge pînă la poartă și se întoarce,
mă strigă și nu mă poate auzi. O caută, o
strigă pe femeie, și aceasta apare de dincolo
din bucatărie. Îi spune că domnu' Sandu ar
vrea...

— Lasă, că știu eu, domnu', așa face mereu
cînd pleacă ; merge pînă la poartă și se întoarce,
mă strigă și nu mă poate auzi. O caută, o
strigă pe femeie, și aceasta apare de dincolo
din bucatărie. Îi spune că domnu' Sandu ar
vrea...

— Lasă, că știu eu, domnu', așa face mereu
cînd pleacă ; merge pînă la poartă și se întoarce,
mă strigă și nu mă poate auzi. O caută, o
strigă pe femeie, și aceasta apare de dincolo
din bucatărie. Îi spune că domnu' Sandu ar
vrea...

— Lasă, că știu eu, domnu', așa face mereu
cînd pleacă ; merge pînă la poartă și se întoarce,
mă strigă și nu mă poate auzi. O caută, o
strigă pe femeie, și aceasta apare de dincolo
din bucatărie. Îi spune că domnu' Sandu ar
vrea...

— Lasă, că știu eu, domnu', așa face mereu
cînd pleacă ; merge pînă la poartă și se întoarce,
mă strigă și nu mă poate auzi. O caută, o
strigă pe femeie, și aceasta apare de dincolo
din bucatărie. Îi spune că domnu' Sandu ar
vrea...

— Lasă, că știu eu, domnu', așa face mereu
cînd pleacă ; merge pînă la poartă și se întoarce,
mă strigă și nu mă poate auzi. O caută, o
strigă pe femeie, și aceasta apare de dincolo
din bucatărie. Îi spune că domnu' Sandu ar
vrea...

— Lasă, că știu eu, domnu', așa face mereu
cînd pleacă ; merge pînă la poartă și se întoarce,
mă strigă și nu mă poate auzi. O caută, o
strigă pe femeie, și aceasta apare de dincolo
din bucatărie. Îi spune că domnu' Sandu ar
vrea...

— Lasă, că știu eu, domnu', așa face mereu
cînd pleacă ; merge pînă la poartă și se întoarce,
mă strigă și nu mă poate auzi. O caută, o
strigă pe femeie, și aceasta apare de dincolo
din bucatărie. Îi spune că domnu' Sandu ar
vrea...

— Lasă, că știu eu, domnu', așa face mereu
cînd pleacă ; merge pînă la poartă și se întoarce,
mă strigă și nu mă poate auzi. O caută, o
strigă pe femeie, și aceasta apare de dincolo
din bucatărie. Îi spune că domnu' Sandu ar
vrea...

— Lasă, că știu eu, domnu', așa face mereu
cînd pleacă ; merge pînă la poartă și se întoarce,
mă strigă și nu mă poate auzi. O caută, o
strigă pe femeie, și aceasta apare de dincolo
din bucatărie. Îi spune că domnu' Sandu ar
vrea...

— Lasă, că știu eu, domnu', așa face mereu
cînd pleacă ; merge pînă la poartă și se întoarce,
mă strigă și nu mă poate auzi. O caută, o
strigă pe femeie, și aceasta apare de dincolo
din bucatărie. Îi spune că domnu' Sandu ar
vrea...

— Lasă, că știu eu, domnu', așa face mereu
cînd pleacă ; merge pînă la poartă și se întoarce,
mă strigă și nu mă poate auzi. O caută, o
strigă pe femeie, și aceasta apare de dincolo
din bucatărie. Îi spune că domnu' Sandu ar
vrea...

— Lasă, că știu eu, domnu', așa face mereu
cînd pleacă ; merge pînă la poartă și se întoarce,
mă strigă și nu mă poate auzi. O caută, o
strigă pe femeie, și aceasta apare de dincolo
din bucatărie. Îi spune că domnu' Sandu ar
vrea...

— Lasă, că știu eu, domnu', așa face mereu
cînd pleacă ; merge pînă la poartă și se întoarce,
mă strigă și nu mă poate auzi. O caută, o
strigă pe femeie, și aceasta apare de dincolo
din bucatărie. Îi spune că domnu' Sandu ar
vrea...

— Lasă, că știu eu, domnu', așa face mereu
cînd pleacă ; merge pînă la poartă și se întoarce,
mă strigă și nu mă poate auzi. O caută, o
strigă pe femeie, și aceasta apare de dincolo
din bucatărie. Îi spune că domnu' Sandu ar
vrea...

— Lasă, că știu eu, domnu', așa face mereu
cînd pleacă ; merge pînă la poartă și se întoarce,
mă strigă și nu mă poate auzi. O caută, o
strigă pe femeie, și aceasta apare de dincolo
din bucatărie. Îi spune că domnu' Sandu ar
vrea...

— Lasă, că știu eu, domnu', așa face mereu
cînd pleacă ; merge pînă la poartă și se întoarce,
mă strigă

ion sofia manolescu

ajungind la nici a impotrivre
cu sufletul plin de neart
umbra mea imbrăcînd altă umbră
mi s-a alăturat virstei

fără nici o durere
în confesiuni fără deziceri
pe după împrejurări necunoscute
imi pregăteau cu totul
un altfel de înțeles
neputînd face incercarea
de a ieși din impos
de-a înțelege această viclenie
ontogenetică

n-am mai cunoscut calea către mine
lingă nici un fel de suris
lingă nici un fel de cuvînt
de neregăsit mi-a rămas urma
prin desigurile necuprinsului ancestral

Zborul muntelui

fără să primească alt nume
sublimă rătăcire rămîne muntele
pe unde nu se mai aude sunetul
pe unde nu mai pătrunde ochiul
cuvîntarea ecoului fără nici un adaus
finută cutezător în fața frigului
se pregătește să se reproducă
odată cu invocarea mea
în alt ceremonial
umbră după umbră
colorile cad moarte
în fața unui sonor de clopote
în fața inimii mele muntoase
care mă așteaptă dincolo de efemer
înviare nelimitată de lacrimă
imi rămîne ochiul
deasupra calcărului cochilifer
cînd eternitatea
visează adîncul oceanelor
rămînid doar o boare interstelară
ascultîndu-mă chemarea
muntele nu poate zbura
decît în direcția privirilor mele
dinspre o altă lume
nu se mai aude nimic

Apele nefiindului

pentru o destrămare albastră
în fisurile tainelor
la auzul unei melodii
masa dansează singură

liniște aparentă
îngăbențe în frunze
și somnul dă delegare
unei făpturi nevăzute
care și-a spart lacrima
iar masa dansează singură
în fața unei oglinzi
lăsat să mai curg
fost-am pe apele nefiindului
rătăcindu-mă de copacul natal
fără să-l mai văd
fără să-l mai auz
n-am mai venit către mine
să nu se trezească spaimea
cînd mă voi afla din pierdut

Ontogeneza

acolo unde nu se mai ajung cuvintele
unul pe altul
unde nu se mai simte nici o realitate
amestecînd sunetele speriate
sufletul rămîne instelat
ferind timpul de orice atingere
pe sub alte astre
nu pot trece roțile divulgare
urmind să rămîn tot atît de singur
tot atît de necunoscut
am coborît pe-o altă colină
fără ca drumul să afle
interzisă întoarcere
nemaiovind nici un pic de suris
nu-mi pot descria trupul
cuvîntului proscris

bogdana boeru

Natură cu fructe

Un măr și o pară
De mină se plimbă pe-afară
Cînd o prună și o nucă
Cu dor de țig și de ducă
Spălate pe față
Cu roua de dimineață
Pe ulița mare apucă
Cu fețița de ceață

Nu-mi o cireașă amară
Roșie arde pe seară
De o sting alunecă
Pe trepte mă-mpiedică,
De o las
Într-o necaz
Gunoii de duminică

Un măr și o pară
În fereastră îmi bat de oseață.

Spiridușul florii

În grădina petalelor, o zîină împletită din
mătase
plăpîndă și mirisitoare
chicoteste ocea unei garoafe.
Vîntul o leagănă într-o parte și-ntr-alta
ca pe o tresăie.

Cînd vine seara întind în somnolență
și adoarme cu-n gând neterminat.

Paradisul neadevărat

Soarele boreca moțom,
sarea florilor s-a transformat în zahăr.

Un paradis neadevărat se clocește
de lemnele copaciilor.

Pe ogînda lacomă baletază
ființe înzăpezite.

S-a înnoptat, un porumbel
a instelat cerul.

Apoi l-a imblinzit pentru
ca noaptea să se desfășoare
cum trebuie.

Trandafirul

Un trandafir roșu ca flacăra
se foiește la mine ca un curcan
cu boboc la subțiori.
Frunzele au acoperit floarea de frig.

Acoperiș de albastru

Pe cine laudă inima mea
Cînd urc pe ziduri între vii
Și-aud căzînd rouă din stea ! !

De laudă mi-e inima grea,
Cînt pe-acoperiș de smaragd ;
Ziditorule, ție așa vrea
Să-ți vi iarna pașare de cald,

Ție, ziditor de acoperiș,
Ochii mei înalță scări,
Planoare de hirtie și de vise
Te urmăresc cînd te înalți pe zări...

Ți laudă zborul inima mea
Și mina înrouată de stea.

S-a făcut cald.
Frunzele au șters obrazii
trandafirului ca o pisicuță.

Maria Ștefana

clasa a V-a

Acuarul de Bogdan Postolache, clasa a II-a

lumina nu se mai poate petrece
nu mă poate despărți de munte
nu mă poate despărți de moarte
chiar dacă mă strig
chiar dacă nu-mi răspund
din omniprezență
dealtfel pămîntul se scufundă
în adîncul nopții
în adîncul meu
fără să țină seama de zborul muntelui

Noapte homerică

către mine destăinuindu-mă
în vînd să evadez din timp
în deplină tăgăduință
imi dăbiu tirzul din somn
pină aproape de mormîntul homeric
umplîndu-mi sufletul de foșnete grave
printre zăii frunzelor
printre zăii cei înmărmuriți
nimeni din altă viață
nu mă așteaptă sub nisipul stelelor
la propria-mi revenire
totdeauna imi string risipirea
să nu mi-o strige nici o pasăre
la curbură sufletului
cimpile celeste se întorc noaptea
mistuindu-mi bivoliilor norilor
generoși cu verdele
așătat de tendoațele ploilor
din veșnicie în veșnicie
mirajul leagănelui homeric
pe sub negura infinitului
abia recunoaște prefecerea pietrelor
necunoscut rămîne tărîmul călăfăit
și arglia trupului aburînd între crengi
visînd îndeapătările pulberate
cînd mă apropie instinctul
de cenușa proaspătă a dragostei
mă aprind focuri nebănuite
doar pentru ape
în zbuciumul din robia lor curgătoare
n-a existat nici o liniște
n-a existat nici o dumnezeire
din noapte în noapte
se ridică brațul și lunecă piciorul
se înecă umbra și se răsfețe trandafirul
adoarme ochiul și seacă lacrima
moare dragostea și se naște moartea
cunoscîndu-mă îndeaproape
orb m-am întors către mine
fără să știu că de aici începe
fără întoarcerea

Pe lingă Biblioteca orașenească din Vișeu
de sus, de peste un an s-a înființat cînechul
copiilor FLOAREA DE COLT, condus de profesorii
Adrian Mandric și Domnița Andreica. Poeții
Gheorghe Tîpala și Lucian Pelta sînt mereu
în mijlocul tinerelor condeie Codruța Vlașin,
Columbia Văileanu, Coman Carmen, Chira An-
gelica, Anarela Văileanu. Iată o mică selecție.

Floare de colț

Și crește viteaz și mare
și știu să te alin.
Spre trepte noi de
glorii
Noi mine vom urca
și vom aîngine urci
și luna de vom vrea.

Anarela Văileanu
clasa a V-a

Steaua

Cînd plec seara la
culecare
Iau o stea din Carul
Mare.
Peste lume, zări și
peste
Toți copiii o povestesc
Să aștearnă steaua
mea.
Că de-ași fi și eu o stea
As așterne pe pămînt
Florile într-un cuvînt
Care-n cîntec s-ar
preface,
Legănat de vise :
Pace !

Codruța Vlașin
clasa a VI-a

Spre trepte noi

Ascultr frumoasă țară
îndemnrurile tale
Și creșe în primăvară
Care-n cîntec s-ar
preface,
Legănat de vise :
Pace !

Codruța Vlașin
clasa a VI-a

Vis

Te voi cînti pe tine
în documentul alb
Presărat cu bicarbonat
și cu mirodenii,
Din cutia de vîrăji a
bunicii.

În aerul pur,
străveziu,
Iscaț de mișcătoare
nisipuri,
Se naște un cînt,
Un vis albastru.
De intensitatea ierbil
Și singele ca o apă
învolturată
Pulsează în sorți și în
pulmonară.

Și-n atriul drept și-n
atriul stîng e tăcere.
Doar valvele sînt
mișcătoare.
Se aude o respirație.

Nadina Vișan
clasa a VII-a

Poem pentru un cal pierdut

În mină cu lațul de
ierburi,
Subțire, ușor,
Alergă să regăsească
pagul,
Răbul,
Cîrlanul, mustangul.
Să-l prindă
Și să-l agațe ca de o
cumpănă.
Șoimanol de neregăsit.
Gîndul.

Nadina Vișan
clasa a VII-a

muzică

m

Vioara amintirii

arii oameni lasă urme nepieritoare
prin lume și prin vreme. Oare urmele
celui mai mare muzician al românilor
sînt păstrate numai între paginile ma-
nuscrușilor și scrisorilor, ale documentelor și
măturilor, ale confesiunilor și rememorațiilor ?
Oare trecerea prin vreme a artistului s-a lăsat
surprinsă, spre a fi îndreptată posterității, nu
mai în contururile fotografilor sau în fotogra-
mele celor trei filme păstrate ? Se păstrează o
singură peliculă arătînd miinile lui Enescu
asterîndu-se pe claviatură, acele miini „cu
degete febrile, prelungi și blînde” care știu
deopotrivă să rotunjească condelul și arcului, să
mîngie claviatura să vrăjească, prin legăturii
nevăzute prelungindu-se dincolo de bagheta
dirijorală, orchestrelor și publicii ; se păstrează
un singur film în care muzicianul Enescu face
muzică, în care pianistul Enescu cîntă o lucrare
scrisă de compozitorul Enescu, un singur film
unde comunicarea cu lumea perfectiei și armo-
niei care este Muzica se poate citi pe chipul
muzicianului de geniu, din trăsăturile figurii
întrepretului de cîntă. Dar amintirile imprecise,
vaghe, nesigure din care se încheșină și se
sterg apoi imediat figurii, din care se adună și
se risipește apoi instantaneu contururi ? Dar
obiectele pe care le-a atîns muritorul, dar pei-
sașele care l-au înconjurat pe copil, dar lucrurile
unde s-a înălțat ultimul vîlăstar al Eneshtor ? Ce
ne-ar putea spune ele ? Poate ceva din spiritul
celui hărăzit geniului se păstrează, împreună
discret și nevăzut, lucrurile pe unde destul de

excepție l-a călăuzit pașii, poate că instrumen-
tele, cărțile, lucrurile muzicianului sînt făcute
din aceiași atomi adunați laolaltă pentru a se
(re)alcătui în paginile nepieritoare ale capodo-
perelor, poate ceva din spiritul, din înălțarea,
din deosebiria alesului nostru semen pătrunde
prin porii instrumentelor, lucrurilor, zidurilor care
l-au înconjurat și de aici, mai departe, iradiază
nerostit. Sau poate, cu sens schimbat, ceva din
„izvoare zdramiccate peste pietre licurid”, din
„furi scilpitoare” și „trunchii vecinici”, o mă-
runtă elime din „mii de fluturi mici, albaștri,
mii de roșii de albine” a pătruns în cîntul și
verbul enescian, în scriul și gîndul maestrului,
trecînd mai departe, prin drumul adesea sinuos
al recunoașterii semenilor, în nemurire. Sau
poate...
Casa natală ; grădina casei din Liveni ; lucruri
care au văzut născîndu-se Luceafărul muzicii
românești ai cărui ochi, privind uimii împrejur,
au gravat pentru totdeauna în memorie : „O,
melancolia nesfîrșită a drumurilor românești
pustii și desfundate, căpșute cu colb gros din
care se ridică, în marile călduri ale vremurilor
toride o aromă de vanilie. Nici un copac, nici
un tufiș, nici o piatră, n-ico, cîșă un put de
comăpănă pierdut în cîmpie, evocînd drumurile
preistorice, cu ghidurile sale rustice de lemn
sau de pămînt bălătorii. Sirul fără sfîrșit al
carelor românești la care sînt înțușiți boi ștor-
norosi. Și de foarte departe, fluterul unui păstor
singuratic”. Sau, mai tirziu (mai devreme pe

firul vieții)... „certains rapports de couleur me
causaient une véritable volupté”
Coșul al camerei de lucru în casa din Liveni :
un pian cu coadă pe care se îngrămădesc cîteva
tablouri și fotografii mai mari, amintiri gata să
se năpustească parcă asupra micului pianist,
oameni, rude, strămoși, viață de familie anturînd
ca un perete de seră, izolat în un învelis pro-
tector pe linăul studios, urmărîndu-l și departe
la școli, la Viena, la Paris. „Cu lampa să nu stai
siara și cu lumînări în odăia matală, să nu stai
mă la cetii și la scris, mai bine ziua să înveți
la lumină liberă. Conservă sanatatea să nu te
ostinești”. Și, mai departe : „Am găsit de cuvînt
să-ți spun că pe fiecare zi scriu cite un sfat.
Copii nu trebuie lasați să cîntăsc în drum de
fer, că-i periculos pentru ochi” — îi scrie Maria
Enescu tinărului proaspăt sosit în metropola
Franței, Casa de la Tescani de care se leagă
capodopera enesciană, Oedip (vorbind despre
revelația întîlnirii marului Mounet-Sully intru-
chipindu-l pe Oedip, „Je ne saurais decirre le
choc que je ressentis devant l'oeuvre et son in-
terprete... J'étais halluciné, possédé) ; aleea de
ploși și parcul secular unde arbori venînd parcă
din legendele despre descălecarea Țării Moldovei
ascund conacul Rossesestilor, apa Taziului,
piclurile de sălcii sau crîngurile din apropiere
unde și-a întortocheat Enescu drumurile, cufun-
dat, absorbit în plasmă informă a ceea ce se va
termina de devenit, la 27 aprilie 1931, Oedip,
pași trecînd pe de fiecare zi scriu cite un sfat,
necurînderii românești ; Vasile Conta.

În monografia George Enescu, se găsește o
fotografie intitulată „La masa de lucru”. În
dreapta compozitorului, scriind aplecat deasupra
coii cu multe portative, se văd o lampă și un
teanc de cărți. Ce cărți trebuie să fi fost acelea
atîi de aproape de trădarea creatoare a muzi-
ciantului ? Oare au rămas ele „neînșuflețite”
inerte, mute ? Oare conținutul lor n-a putut
suferi un proces de concentrare, de îmbogățire,
sau poate, cu sens schimbat, ceva din paginile
cărților de pe masa de lucru s-a răsfrînt în par-

titură „concentrînd” notele-sunete ale eufoniei
enesciene ?
Liceul „George Enescu” păstrează în clădirea
din Principatele Unite, o vioră „roasă” de vreme
lungă ea, pe o plăcuță să scris : „Una din
viorile maestrului George Enescu păstrată în
colectia Tincăi Enescu la Zvorista. Donația fa-
miliei Lavric”. Este un instrument fără corzi,
fără gîluc, cu verniul ros, puțin crăpat, lină
cordar, cu feuriie largite și zimțate. Pe gîluc
goș al viorii se văd urmele corzilor, săpate de
insistența lucrului, de nenumeratele articlări
ale digitalei. O vioră fără corzi e ca un instru-
ment de suflat fără interpret căci ceea ce naste
sunetul, vibrația corzii, a dispărut. Cutia mai
poate rezona (răsună) încă împrescabil, prin
simpatie, de pașii elevilor, de vorbe sau de su-
netele altor viori, însă corzile, partea viorii care
a simțit nemilicoc atîngerea degetelor miinii
stîngi a interpretului, a miinii stîngi (cea din-
spre înîngă) s-a pierdut. Între simpatia ascu-
tătorului de azi și sunetul enescian se interpu-
numeroasele verigi ale lanțului de redare audio.
De aceea, imaginea unei viorii fără corzi e mai
aproape de imaginea muzicianului trecut în
lumea umbrelor (anii strălucirii nemuritoare au
ajuns deja la 30) pentru că trecerea timpului,
laolaltă cu uzura instrumentului lucrat și răs-
lucrat, pe rînd mîngiat sau biciuit, lovit sau
apasat de arcașul mălastru, acum cu părul des-
completat, se adună parcă laolaltă în ceea ce
numim prin cuvîntul simplu, altfel atît de plin
de întelesuri, amintire. Iar în sufletul celui care
s-a născut la poalele Carpaților, ai cărui stră-
moși au muncit, au clădit, au singerat, au ridi-
cat cu sudoare sau s-a-ai plecat, niciodată cu
umilnță însă stînd că vremurile sînt trecătoare,
că omul stă sub vreme însă că totdeauna „apa
trece, pietrele rămîn”, cuvîntul amintire se
așează atîi de aproape de buchetul de întelesuri,
de bogăția de imagini, de stări ale sufletului ale

și-mai-romănescului (dacă „romănesc” s-ar pu-
tea vîrsa vreedată în țipare sau pe cîntare, în
măsurii sau dimensiunii dor, și) parcă atînci
cînd rostîm acest cuvînt de misterios, corzile
pierdute ale viorii prînd să vibreze, să umple
aerul de sonorități parfumate precum cele ale
livezelor în floare în miezul primăverii, iar parcă
din sunetele care vin din adîncul amintirilor
sau, și mai din adînc, din mostenirea poeziei de
veacuri, se alcătuesc frunturi de melodii, melodii
întregi, preschimbîndu-se rînd pe rînd fie în
cascade amestecătoare de o limpezime de cristal, ca
a izvoarelor de munte sau în sunete grave,
Joasă, înecate ca apele Prutului aproape de intil-
nirea sfîtosului Danubiu, fie în flăjoarele înalte,
cit mai înalte, aproape cît cîntecul, ciocirliilor
întregi, arhitecturîndu-se rînd pe rînd fie în
cascade amestecătoare de o limpezime de cristal, ca
a izvoarelor de munte sau în sunete grave,
Joasă, înecate ca apele Prutului aproape de intil-
nirea sfîtosului Danubiu, fie în flăjoarele înalte,
cit mai înalte, aproape cît cîntecul, ciocirliilor
întregi, arhitecturîndu-se rînd pe rînd fie în
cascade amestecătoare de o limpezime de cristal, ca
a izvoarelor de munte sau în sunete grave,
Joasă, înecate ca apele Prutului aproape de intil-
nirea sfîtosului Danubiu, fie în flăjoarele înalte,
cit mai înalte, aproape cît cîntecul, ciocirliilor
întregi, arhitecturîndu-se rînd pe rînd fie în
cascade amestecătoare de o limpezime de cristal, ca
a izvoarelor de munte sau în sunete grave,
Joasă, înecate ca apele Prutului aproape de intil-
nirea sfîtosului Danubiu, fie în flăjoarele înalte,
cit mai înalte, aproape cît cîntecul, ciocirliilor
întregi, arhitecturîndu-se rînd pe rînd fie în
cascade amestecătoare de o limpezime de cristal, ca
a izvoarelor de munte sau în sunete grave,
Joasă, înecate ca apele Prutului aproape de intil-
nirea sfîtosului Danubiu, fie în flăjoarele înalte,
cit mai înalte, aproape cît cîntecul, ciocirliilor
întregi, arhitecturîndu-se rînd pe rînd fie în
cascade amestecătoare de o limpezime de cristal, ca
a izvoarelor de munte sau în sunete grave,
Joasă, înecate ca apele Prutului aproape de intil-
nirea sfîtosului Danubiu, fie în flăjoarele înalte,
cit mai înalte, aproape cît cîntecul, ciocirliilor
întregi, arhitecturîndu-se rînd pe rînd fie în
cascade amestecătoare de o limpezime de cristal, ca
a izvoarelor de munte sau în sunete grave,
Joasă, înecate ca apele Prutului aproape de intil-
nirea sfîtosului Danubiu, fie în flăjoarele înalte,
cit mai înalte, aproape cît cîntecul, ciocirliilor
întregi, arhitecturîndu-se rînd pe rînd fie în
cascade amestecătoare de o limpezime de cristal, ca
a izvoarelor de munte sau în sunete grave,
Joasă, înecate ca apele Prutului aproape de intil-
nirea sfîtosului Danubiu, fie în flăjoarele înalte,
cit mai înalte, aproape cît cîntecul, ciocirliilor
întregi, arhitecturîndu-se rînd pe rînd fie în
cascade amestecătoare de o limpezime de cristal, ca
a izvoarelor de munte sau în sunete grave,
Joasă, înecate ca apele Prutului aproape de intil-
nirea sfîtosului Danubiu, fie în flăjoarele înalte,
cit mai înalte, aproape cît cîntecul, ciocirliilor
întregi, arhitecturîndu-se rînd pe rînd fie în
cascade amestecătoare de o limpezime de cristal, ca
a izvoarelor de munte sau în sunete grave,
Joasă, înecate ca apele Prutului aproape de intil-
nirea sfîtosului Danubiu, fie în flăjoarele înalte,
cit mai înalte, aproape cît cîntecul, ciocirliilor
întregi, arhitecturîndu-se rînd pe rînd fie în
cascade amestecătoare de o limpezime de cristal, ca
a izvoarelor de munte sau în sunete grave,
Joasă, înecate ca apele Prutului aproape de intil-
nirea sfîtosului Danubiu, fie în flăjoarele înalte,
cit mai înalte, aproape cît cîntecul, ciocirliilor
întregi, arhitecturîndu-se rînd pe rînd fie în
cascade amestecătoare de o limpezime de cristal, ca
a izvoarelor de munte sau în sunete grave,
Joasă, înecate ca apele Prutului aproape de intil-
nirea sfîtosului Danubiu, fie în flăjoarele înalte,
cit mai înalte, aproape cît cîntecul, ciocirliilor
întregi, arhitecturîndu-se rînd pe rînd fie în
cascade amestecătoare de o limpezime de cristal, ca
a izvoarelor de munte sau în sunete grave,
Joasă, înecate ca apele Prutului aproape de intil-
nirea sfîtosului Danubiu, fie în flăjoarele înalte,
cit mai înalte, aproape cît cîntecul, ciocirliilor
întregi, arhitecturîndu-se rînd pe rînd fie în
cascade amestecătoare de o limpezime de cristal, ca
a izvoarelor de munte sau în sunete grave,
Joasă, înecate ca apele Prutului aproape de intil-
nirea sfîtosului Danubiu, fie în flăjoarele înalte,
cit mai înalte, aproape cît cîntecul, ciocirliilor
întregi, arhitecturîndu-se rînd pe rînd fie în
cascade amestecătoare de o limpezime de cristal, ca
a izvoarelor de munte sau în sunete grave,
Joasă, înecate ca apele Prutului aproape de intil-
nirea sfîtosului Danubiu, fie în flăjoarele înalte,
cit mai înalte, aproape cît cîntecul, ciocirliilor
întregi, arhitecturîndu-se rînd pe rînd fie în
cascade amestecătoare de o limpezime de cristal, ca
a izvoarelor de munte sau în sunete grave,
Joasă, înecate ca apele Prutului aproape de intil-
nirea sfîtosului Danubiu, fie în flăjoarele înalte,
cit mai înalte, aproape cît cîntecul, ciocirliilor
întregi, arhitecturîndu-se rînd pe rînd fie în
cascade amestecătoare de o limpezime de cristal, ca
a izvoarelor de munte sau în sunete grave,
Joasă, înecate ca apele Prutului aproape de intil-
nirea sfîtosului Danubiu, fie în flăjoarele înalte,
cit mai înalte, aproape cît cîntecul, ciocirliilor
întregi, arhitecturîndu-se rînd pe rînd fie în
cascade amestecătoare de o limpezime de cristal, ca
a izvoarelor de munte sau în sunete grave,
Joasă, înecate ca apele Prutului aproape de intil-
nirea sfîtosului Danubiu, fie în flăjoarele înalte,
cit mai înalte, aproape cît cîntecul, ciocirliilor
întregi, arhitecturîndu-se rînd pe rînd fie în
cascade amestecătoare de o limpezime de cristal, ca
a izvoarelor de munte sau în sunete grave,
Joasă, înecate ca apele Prutului aproape de intil-
nirea sfîtosului Danubiu, fie în flăjoarele înalte,
cit mai înalte, aproape cît cîntecul, ciocirliilor
întregi, arhitecturîndu-se rînd pe rînd fie în
cascade amestecătoare de o limpezime de cristal, ca
a izvoarelor de munte sau în sunete grave,
Joasă, înecate ca apele Prutului aproape de intil-
nirea sfîtosului Danubiu, fie în flăjoarele înalte,
cit mai înalte, aproape cît cîntecul, ciocirliilor
întregi, arhitecturîndu-se rînd pe rînd fie în
cascade amestecătoare de o limpezime de cristal, ca
a izvoarelor de munte sau în sunete grave,
Joasă, înecate ca apele Prutului aproape de intil-
nirea sfîtosului Danubiu, fie în flăjoarele înalte,
cit mai înalte, aproape cît cîntecul, ciocirliilor
întregi, arhitecturîndu-se rînd pe rînd fie în
cascade amestecătoare de o limpezime de cristal, ca
a izvoarelor de munte sau în sunete grave,
Joasă, înecate ca apele Prutului aproape de intil-
nirea sfîtosului Danubiu, fie în flăjoarele înalte,
cit mai înalte, aproape cît cîntecul, ciocirliilor
întregi, arhitecturîndu-se rînd pe rînd fie în
cascade amestecătoare de o limpezime de cristal, ca
a izvoarelor de munte sau în sunete grave,
Joasă, înecate ca apele Prutului aproape de intil-
nirea sfîtosului Danubiu, fie în flăjoarele înalte,
cit mai înalte, aproape cît cîntecul, ciocirliilor
întregi, arhitecturîndu-se rînd pe rînd fie în
cascade amestecătoare de o limpezime de cristal, ca
a izvoarelor de munte sau în sunete grave,
Joasă, înecate ca apele Prutului aproape de intil-
nirea sfîtosului Danubiu, fie în flăjoarele înalte,
cit mai înalte, aproape cît cîntecul, ciocirliilor
întregi, arhitecturîndu-se rînd pe rînd fie în
cascade amestecătoare de o limpezime de cristal, ca
a izvoarelor de munte sau în sunete grave,
Joasă, înecate ca apele Prutului aproape de intil-
nirea sfîtosului Danubiu, fie în flăjoarele înalte,
cit mai înalte, aproape cît cîntecul, ciocirliilor
întregi, arhitecturîndu-se rînd pe rînd fie în
cascade amestecătoare de o limpezime de cristal, ca
a izvoarelor de munte sau în sunete grave,
Joasă, înecate ca apele Prutului aproape de intil-
nirea sfîtosului Danubiu, fie în flăjoarele înalte,
cit mai înalte, aproape cît cîntecul, ciocirliilor
întregi, arhitecturîndu-se rînd pe rînd fie în
cascade amestecătoare de o limpezime de cristal, ca
a izvoarelor de munte sau în sunete grave,
Joasă, înecate ca apele Prutului aproape de intil-
nirea sfîtosului Danubiu, fie în flăjoarele înalte,
cit mai înalte, aproape cît cîntecul, ciocirliilor
întregi, arhitecturîndu-se rînd pe rînd fie în
cascade amestecătoare de o limpezime de cristal, ca
a izvoarelor de munte sau în sunete grave,
Joasă, înecate ca apele Prutului aproape de intil-
nirea sfîtosului Danubiu, fie în flăjoarele înalte,
cit mai înalte, aproape cît cîntecul, ciocirliilor
întregi, arhitecturîndu-se rînd pe rînd fie în
cascade amestecătoare de o limpezime de cristal, ca
a izvoarelor de munte sau în sunete grave,
Joasă, înecate ca apele Prutului aproape de intil-
nirea sfîtosului Danubiu, fie în flăjoarele înalte,
cit mai înalte, aproape cît cîntecul, ciocirliilor
întregi, arhitecturîndu-se rînd pe rînd fie în
cascade amestecătoare de o limpezime de cristal, ca
a izvoarelor de munte sau în sunete grave,
Joasă, înecate ca apele Prutului aproape de intil-
nirea sfîtosului Danubiu, fie în flăjoarele înalte,
cit mai înalte, aproape cît cîntecul, ciocirliilor
întregi, arhitecturîndu-se rînd pe rînd fie în
cascade amestecătoare de o limpezime de cristal, ca
a izvoarelor de munte sau în sunete grave,
Joasă, înecate ca apele Prutului aproape de intil-
nirea sfîtosului Danubiu, fie în flăjoarele înalte,
cit mai înalte, aproape cît cîntecul, ciocirliilor
întregi, arhitecturîndu-se rînd pe rînd fie în
cascade amestecătoare de o limpezime de cristal, ca
a izvoarelor de munte sau în sunete grave,
Joasă, înecate ca apele Prutului aproape de intil-
nirea sfîtosului Danubiu, fie în flăjoarele înalte,
cit mai înalte, aproape cît cîntecul, ciocirliilor
întregi, arhitecturîndu-se rînd pe rînd fie în
cascade amestecătoare de o limpezime de cristal, ca
a izvoarelor de munte sau în sunete grave,
Joasă, înecate ca apele Prutului aproape de intil-
nirea sfîtosului Danubiu, fie în flăjoarele înalte,
cit mai înalte, aproape cît cîntecul, ciocirliilor
întregi, arhitecturîndu-se rînd pe rînd fie în
cascade amestecătoare de o limpezime de cristal, ca
a izvoarelor de munte sau în sunete grave,
Joasă, înecate ca apele Prutului aproape de intil-
nirea sfîtosului Danubiu, fie în flăjoarele înalte,
cit mai înalte, aproape cît cîntecul, ciocirliilor
întregi, arhitecturîndu-se rînd pe rînd fie în
cascade amestecătoare de o limpezime de cristal, ca
a izvoarelor de munte sau în sunete grave,
Joasă, înecate ca apele Prutului aproape de intil-
nirea sfîtosului Danubiu, fie în flăjoarele înalte,
cit mai înalte, aproape cît cîntecul, ciocirliilor
întregi, arhitecturîndu-se rînd pe rînd fie în
cascade amestecătoare de o limpezime de cristal, ca
a izvoarelor de munte sau în sunete grave,
Joasă, înecate ca apele Prutului aproape de intil-
nirea sfîtosului Danubiu, fie în flăjoarele înalte,
cit mai înalte, aproape cît cîntecul, ciocirliilor
întregi, arhitecturîndu-se rînd pe rînd fie în
cascade amestecătoare de o limpezime de cristal, ca
a izvoarelor de munte

Din POEZIA FINLANDEZA contemporana

EDITH SÖDERGRAN

Torțe
Eu torțe-aprind pe-ntr-un pământ!
Torța mea va arde noaptea în casele voastre...

O, torța mea, luminează chipul celor umili,
celor minții, însoști, amăgiri!
Un zel gingaș va-nlăuna mina:
fără frumusețe omul nu poate viețui nici o clipă!

KATRI VALA

Podul
O, dacă sufletul meu ar fi stîncă de neclintit!
Dar eu sînt biată frunză firavă care așteaptă...

Tubese oamenii, dar mă tem
că fiecare fâptură ce apare pe lume
înseamnă un nou izvor de viață.

O, dac-aș avea puterea dăruitoare a mării,
ar păruși cu voicetă cîntecului meu
zidul ce-l despărte pe oameni
de meșagariile veștii înșelătoare...

ELMER DIKTONIUS

Pentru cine cînt
Sîtu prea bine:
cîntul meu nu întoarce în e pe păcă.

Nici n-am de gînd să dăruiesc cîntul celor care

PERERE

O carte despre Titulescu

Simulate în ultima vreme și de o în-
prejurară aniversară, studiile consacrate
de Nicolae Titulescu s-au înmulțit...

poartă toideauana-buzunarele vestonului cîte-un
Baedeker zdrănit,
iar în cele ale pantalonilor cîte-un flaconcu cu
coloni.

Nu pentru ei mi-nalț eu cîntul
și nici pentru înțreținutul lor, acei paraziți
care au nevoie de ei
ca să-și păstreze echilibrul zimbilor.

ELVI SINERVO

Zi de toamnă
Nevăzute sînt depărtările mării.

O, libertate!
O, tipă de adie! Melancolia n-are dăruire,

O, libertate!
Acolo, dincolo de grădile mîntușii, stăruie
cîntul-n bășcăla.

O, libertate!
in românește de
Victor Bărlădeanu

CULTURA ROMÂNEASCĂ

IN LUME

„Luceafărul“
in presa literară
cehoslovacă

● O surprinzătoare prezentare a revistei „Luceafărul“ se află în numărul 1985 al revistei literare
cehoslovace „Literatura slovenska“...

● În revista „Luceafărul“ din numărul 1985,
se prezintă o selecție de poezii din „Luceafărul“...

● În revista „Luceafărul“ din numărul 1985,
se prezintă o selecție de poezii din „Luceafărul“...

Cultura și istoria
României — prezențe
presente în „Balcanica“

● Revista italiană „Balcanica“ dedica, cu
ocazia aniversării a 100 de ani de la nașterea...

● În revista „Luceafărul“ din numărul 1985,
se prezintă o selecție de poezii din „Luceafărul“...

● În revista „Luceafărul“ din numărul 1985,
se prezintă o selecție de poezii din „Luceafărul“...

● În revista „Luceafărul“ din numărul 1985,
se prezintă o selecție de poezii din „Luceafărul“...

● În revista „Luceafărul“ din numărul 1985,
se prezintă o selecție de poezii din „Luceafărul“...

● În revista „Luceafărul“ din numărul 1985,
se prezintă o selecție de poezii din „Luceafărul“...

● În revista „Luceafărul“ din numărul 1985,
se prezintă o selecție de poezii din „Luceafărul“...

● În revista „Luceafărul“ din numărul 1985,
se prezintă o selecție de poezii din „Luceafărul“...

● În revista „Luceafărul“ din numărul 1985,
se prezintă o selecție de poezii din „Luceafărul“...

● În revista „Luceafărul“ din numărul 1985,
se prezintă o selecție de poezii din „Luceafărul“...

● În revista „Luceafărul“ din numărul 1985,
se prezintă o selecție de poezii din „Luceafărul“...

● În revista „Luceafărul“ din numărul 1985,
se prezintă o selecție de poezii din „Luceafărul“...

● În revista „Luceafărul“ din numărul 1985,
se prezintă o selecție de poezii din „Luceafărul“...

participare, dezvoltare, pace

Scrisorile speranței

Profund semnificativă este, pentru ceea
ce înseamnă credință în puterea geniului
uman de a construi și nu a
distruge, înțelegerea unor gânduri peste
granița temporală a secolului și lumilor de
civilizație...

La trei scriitori, concepuți ca mesaje către
umanitate, una datînd de la sfîrșitul secolului
al XV-lea, altele de la sfîrșitul acestui secol
XX. Vom regăsi aceeași credință fundamentală
în puterea și virtutea păcii, într-o lume a
oamenilor. Iată ce scrie Erasmus în a sa „Baladă
pentru pace“: „Întodeuna grăbiți atunci cînd
este vorba despre un război, oamenii se aruncă
ei înșiși în fața propriilor lor nenorociri, fără
să-și spună că război, odată început, nu mai
poate fi împiedicat. Să ne spună cineva care
este oare războiul cel mai scurt care să nu fi
dat naștere unuia mult mai lung; care este
războiul care, survenind după o pace mai mult
sau mai puțin lungă, nu a dat naștere la noi și
noi conflicte? Care este războiul care, crud și
începutul său, n-a devenit apoi o înfiorătoare
monstruoasă?... Singura speranță nu poate fi
decît pacea.“

„Peste timp, iată gîndurile exprimate de o
scriitoare vest-germană, Luise Rinow, într-un
alt context uman, istoric și tehnologic, dar, am
îndrăznii să spunem, în aceeași finalitate, pe
care o urmărea, cu aproape jumătate de mileniu
în urmă, autorul „Elogiului nebuniei“ —
și anume constituirea omului de cultură, al
scriitorului, într-un „om al cetății“ milînd
efectiv și constant pentru crearea unei mentalități
sociale comune, cea a refuzului violent, a
războiului și urii.“

„Noi, Europeanii, nu mai vrem să fim protejați,
cîci protecția aceasta este o amenințare.
Nu avem nevoie de nici o altă protecție decît
aceea pe care ne-o dau libertatea și lipsa completă
a oricărui armament nuclear. Nu vrem să
fîm integrați nici unui pact militar și acceptăm
de la vecinii noștri din vest să nu mai poartăm
nici un fel de arme nucleare. Cerem să fie des-
fășurate cu desăvîrșire toate armele nucleare ce
amenință din est și vest întreaga Europă. Cerem
ca toate popoarele să-și crească copiii

într-un spirit de pace și bună înțelegere, lup-
tînd împotriva oricăror prejudecăți naționaliste
și ideologice, să nu se mai pună în vinzare
jucării reprezentînd arme, să se interzică fil-
mele violente în care nu este vorba decît despre
plăcerea de a ucide, unde viața omului este
prezentată ca neavînd nici un fel de valoare.
Cerem ca oamenii să li se aducă mereu aminte
că nu sîntem aici, pe Pămînt, pentru a
trăi în spaime și teroare, pentru a ne uci unii
pe alții și pentru a ne ucide. Ci pentru a fi
fericiți. Iar fericirea nu este posibilă decît
într-o lume de pace.“

În cuprinsul acestui rubrică ne-am propus să
redăm asemenea lucruri de poziție care definesc
angajarea unei întregi generații de scriitori,
creatori, oameni de artă și cultură în rezolvarea
unora dintre marile probleme ale lumii contem-
porane. Dar, în aceeași măsură, să prezentăm
și gîndurile tinerii generații de pretutindeni,
completînd această imagine a chipului speranței
la dimensiunile ei planetare. Căci, este relevant
acum, în Anul Internațional al Tineretului, să
vedem cum gîndesc, care sînt viziunile și aspira-
țiile unei generații care, la poarta secolului
XXI, își revendică dreptul fundamental, cel la
viață, cel la construcție în pace. Iată, tinăra
Ann Wilsnack, din orașul de la cîntărele Statelor
Unite, adresează o „Scrisoare deschisă către
lume“, citată, ca gînd exemplar, în **Buletinul de
informare asupra tinerei generații**, publicație
specializată în cadrul A.I.T. a Centrului de la
Viena.

„Trebuie să ne cheltuiam energia pentru cauza
care merită aceasta. Trebuie să eliminăm foar-
meta din lume. Trebuie să ne vîndăm cămă-
șii și să încercăm să vîndăm dezmor-
țenții și bolnavii planetei. Trebuie să învățăm
să folosim sursele noi de energie și să păstrăm
combustibilii fosili pe care-i avem... Căuza
pentru care punem și cheltuiem atîta energie
în a face război se datorează faptului că aceasta
este un lucru înfructuos simplu. Pentru a face
război, nu avem nevoie să schimbăm starea de
lucruri de acum. Nu avem nevoie să creăm,
să lărmăm, să iubim, să fim vulnerabili. Poate
este mult mai ușor să faci război și să cheltui-
ești bani pe armament decît să munici în-
preună pentru a face din această planetă un
loc de care să fim mîndri... Sîntem niște ființe
umane puternice, inteligente, capabile de dra-
goșt. Avem și noi aptitudinile de a crea planeta
așa cum știm că ea poate fi...“

„Și astfel se fie.
Pace pe pămînt fără a războiului umbră.
Egalitate pentru toți.
Dragoste, dorință și respectul a ceea ce ne
deosebește ca oameni.
O lume fără bariere.
O lume în care dreptatea să fie pentru toți.
O lume în care scopul nostru comun este să
facem ca lumea să muncească pentru beneficiul
nostru comun.“

Cristian Unteanu

REVISTA STRĂINĂ

● CEL DE AL II-LEA CONCURS INTERNA-
TIONAL PLANISTIC Frederic Chopin va avea loc
în toamna următoare la Varșovia. Organizat la
sfîrșitul anului 1977, concursul este dedicat
unui alt mare pianist din anul 1877, cînd a avut
loc primul concurs internațional de pian.
Acesta este al doilea concurs de acest fel și este
organizat de către Uniunea Internațională de
Pianisti. Concursul este deschis pentru toți
pianistii care au împlinit vârsta de 15 ani.
Concursul este deschis pentru toate categoriile
de pian. Concursul este deschis pentru toate
categoriile de pian. Concursul este deschis
pentru toate categoriile de pian. Concursul
este deschis pentru toate categoriile de pian.

● UN TIP DE CARTE cu succes excepțional de
pînă în prezent, este cartea „Luceafărul“
de Victor Bărlădeanu. Cartea este disponibilă
în toate librăriile din România și în străinătate.
Cartea este disponibilă în toate librăriile din
România și în străinătate. Cartea este dispo-
nibilă în toate librăriile din România și în
străinătate. Cartea este disponibilă în toate
librăriile din România și în străinătate.

● În revista „Luceafărul“ din numărul 1985,
se prezintă o selecție de poezii din „Luceafărul“...

● În revista „Luceafărul“ din numărul 1985,
se prezintă o selecție de poezii din „Luceafărul“...

● În revista „Luceafărul“ din numărul 1985,
se prezintă o selecție de poezii din „Luceafărul“...

● În revista „Luceafărul“ din numărul 1985,
se prezintă o selecție de poezii din „Luceafărul“...

● În revista „Luceafărul“ din numărul 1985,
se prezintă o selecție de poezii din „Luceafărul“...

● În revista „Luceafărul“ din numărul 1985,
se prezintă o selecție de poezii din „Luceafărul“...

● În revista „Luceafărul“ din numărul 1985,
se prezintă o selecție de poezii din „Luceafărul“...

● În revista „Luceafărul“ din numărul 1985,
se prezintă o selecție de poezii din „Luceafărul“...

● În revista „Luceafărul“ din numărul 1985,
se prezintă o selecție de poezii din „Luceafărul“...

● În revista „Luceafărul“ din numărul 1985,
se prezintă o selecție de poezii din „Luceafărul“...

bule să cunoști ca expresii, pentru că să nu bel
ca un idiot.“

● ACTIVITĂȚI POLITICĂ ȘI SOCIALĂ, militan-
tă pentru emanciparea femeilor și crearea de
programe de sănătate, dar în primul rînd activități
de educație. Jane Fonda este în sfîrșit o persoană „rațio-
nală“, cu un sens al responsabilității și cu atîtă în-
credere în marile probleme de conștiință. Marea
doamnă a modului de viață este în sfîrșit o
persoană care se preocupă de problemele de conștiință.
Marea doamnă a modului de viață este în sfîrșit
o persoană care se preocupă de problemele de
conștiință. Marea doamnă a modului de viață
este în sfîrșit o persoană care se preocupă de
problemele de conștiință.

● INTR-UN RECENT INTERVIU acordat revistei
pariziene Match, cunoscutul actor Alain Delon, re-
fuză ideea unei cariere internaționale, afirmînd
că va prefera în continuare să lucreze în Franța.
Aflat la San Francisco pentru promovarea unui
produs de parfumerie în fabricarea cărora este
implicat, Alain Delon spune că nu poate lucra în
afară de Franța ca actor, fiindcă are nevoie de inspi-
rația pe care i-o dă numai peisajul francez și
locurile natale. Nimic nu poate înlocui în ochii săi
vederea unui rîu sau colina unui deal, agitația
străzii și zgomotul și problema interioară a
compatrioților săi. Adaptarea într-o altă țară este
o barieră pe care nu ar putea-o ține niciodată,
afirmă Alain Delon. Poate doar în condițiile în care
ar fi invitat să joace într-un film alături de Mar-
lon Brando și Jane Fonda...“

● REGULAMENTARI culturale de mare efect în
viața organizatorilor artistice și a instituțiilor de
cultură au loc în Polonia. De curînd a fost adoptat
un cod normativ pentru funcționarea institu-
țiilor culturale. Sînt prevăzute, de asemenea, un
set de reguli de acțiune ale Sfatului Național al
Culturii, organism consultativ care formulează
opiniile și recomandările în problemele impor-
tante ale dezvoltării culturale. În cuprinsul
doar două sute de articole eminenți, avînd în frunte
pe cunoscutul savant polonez, filozof, istoric și teo-
retician al culturii, Bogdan Suchodolski.

SCRISORI ACASĂ
Corespondență din Londra (II)

atîși trebuie să mă întorc la fotbal.

Deci din noi toți înși de la Jouni
verveților în arborii de țesă din Hyde
Park ca să mă întorc în colții pămîntu-
lor, în lărbă care sparge dragoste și-n chinul
intemeierilor de duminică. Englezii, care haluci-
neză pe stadioane mult mai puțin decît noi,
tubese legea jocului așa cum își iubesc și corbii
din Turbul Londrei despre care domniează
persiflia că atunci cînd vor pieri va pieri și
Anglia. Prin urmare au interzis consumul de
alcool pe stadioane. Și cu toate acestea, pe unde
se duc, stîrnesc scandaluri de pomîni și se
incăieră cu poliția. Numai acasă sînt mai re-
linuți și rareori jung la schimburi de pumni.
Ce! mai spectaculos lucru pe care l-am văzut
la finala Cupei Angliei, cîștigată de Manchester
United numai în zece oameni a fost un june, cu
părul de pe gule tuns pe trei sferturi, care
trăgea să vină zăpăcîndu-se în capăt de
tunet, susținînd că e ultima trecută a unei
scări din Europa. Dacă-ăș fi avut stîrline de
aur l-aș fi cumpărat ca să mă leg de un loc
noroocos, cu girla plină de pești și de poduri de
lemn. Zic și-mi vine în mințe că chiar în
ținea cînd am venit la Londra am văzut la te-
levizor mare dramă petrecută în orașul
Bradford, Echipa acestei localități, liga a trei-
leua, juca ultimul meci de campionat pe teren pro-
prie. Tribunele, pline, mai ales că formația
clipea ardea în vîlvății. Au murit 52 de persoane
promovase în liga a doua cu cîteva etape mai
înainte. Stădionul, ca multe altele în Anglia,
era construit în întregime din lemn. La un
moment dat (comisia de anchetă n-a stabilit
nici azi cauzele) o tribună adăpostind 3000
(trei mii) de spectatori a luat foc și în cîteva
secole ardea în vîlvății. Au murit 52 de persoane

(mulți copii) și alte 153 sînt internate în stare
gravă în spital. Incendiiul îl egalază, dacă nu-l
întruce, pe cel produs pe stadionul Ibrox Park
din Glasgow, în 1971.

Jocul rege are fâlcii laocme. Dar genul său
găsește înțeles pentru vînt și-n traista săracului
și-n coridoarele aurite unde cei puternici fac
împărțeaua piinii. Și de aici și clipele lui de
glorie. Și așa s-a atînat în cîntărele lui de
jucător la Sittard în Olanda, în cadrul Cupei
Cupelor, și în momentul cînd a înscris golul cîști-
gător s-a pomenit pe teren cu un olandez com-
plet în pielea goală, care făcîndu-se înjurător.
Oricît de neduși la biserică, jucătorii celor două
formații s-au înclinat, în timp ce nebunii se
arunca înapoi în tribune, mai înainte ca poliția
să-l înhățe.

Am văzut, nu se putea atîf, și-n Anglia un
frizer cu mandolină. Deci lumea-i scîrbită de
coadă și li-arde sufletu-n foc viu și dincolo de
Dunărea de Jos. Chiar mult mai departe.
Miercuri, 22 mai, am urmărit meciul Finlanda
— Anglia (1-1). Fîind eu în orașul unde s-a
născut și e înmormîntat Shakespeare. Intr-un
mic hotel alb, alb ca imaculata neprăhănit, in-
conjurat de flori și de legea provinciei de pre-
tutîndeni: liniștea și înțelegerea de ev mediu.
În minutul 5, cînd finlandezii au înscris și
englezii au suferit un soc resimțit ca o furtună
neagră pe toată coarda areului polar, frizerul
a bușit mandolina de mușca pragului, transfor-
mînd-o în fîndări. L-am ajutat eu multă
plăcere să distrugă și strunele, fiindcă egalul
asta smuls de finlandezi este tot ceea ce nu ne
trebuia nouă. Nu-mi sînt dragi vestii învin-
gători, dar nici semănătorii de friguri.

Fănuș Neagu

Luceafărul

Revistă editată de
UNIUNEA SCRITORILOR
din REPUBLICA SOCIALISTĂ
ROMÂNIA

Redactor șef:
Nicolae Dan Frunțelată,
Mihai Ungheanu (redactor șef
adjunct), Gheorghe Suciuc
(lăcătuș responsabil de redacție)

REDACȚIA: București, Piața Scintilei nr. 1, tel. 17 32 09
ADMINISTRAȚIA: Calea Victoriei nr. 115, tel. 80 14 96
Tiparul executat la:
COMBINATUL POLIGRAFIC
CASA ȘTIINȚII